

KISA KLASİKLER / 40

GEORGE SAND

Lavinia

ÇEVİRİ: NESLİŞAH LEMAN BAŞARAN LOTZ

♥ can
klasik

GEORGE SAND
LAVINIA

Can Klasik

Lavinia, George Sand

Fransızca aslından çeviren: Neslişah Leman Başaran Lotz

Lavinia

İlk baskı: *La marquise*, 1832. *Lavinia*, 1833.

Bu kitapta kaynak alınan baskı: Edition Des Femmes, 1986

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

1. basım: Temmuz 2021, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 4 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Burçin Gönül

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Hakan Karataş

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-5172-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750751721

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GEORGE SAND
LAVINIA

ÖYKÜ

Fransızca aslından çeviren
Neslişah Leman Başaran Lotz

♥can

GEORGE SAND, Amandine Aurore Lucile Dupin adıyla 1 Temmuz 1804'te Paris'te doğdu. Çocukluğunu büyükannesinin Orta Fransa kırsalında bulunan Nohant'daki evinde geçirdikten sonra, 1817'de Paris'teki bir manastıra gönderildi. 1822'de Casimir Dudevant'la evlenerek barones unvanı aldı. Bu evlilikten bir kızı bir de oğlu oldu. Evliliğindeki geçimsizlikler nedeniyle 1931'de eşini Nohant'da bırakarak Paris'e yerleşti ve edebiyat hayatına başladı. Paris günlerinde *Le Figaro* gazetesinin direktörü Henri de Latouche'la tanıştı ve Jules Sand takma adıyla gazeteye yazılar vermeye başladı. George Sand ismiyle yayımladığı ilk eseriye *Indiana* romanı oldu. Aşk, evlilik ve toplumsal âdetler üzerine bir eleştiri niteliğindeki bu romanla hızlı bir çıkış yakaladı. Bu yıllarda kazandığı ani ünle dünya çapında tanınan ilk kadın Fransız yazar olarak anılmaya başladı. Sand, edebî başarısıyla olduğu kadar sosyal yaşantısındaki sıra dışı tavırlarıyla da tanınıyordu. Toplum içinde sigara içmesi, erkek kıyafetleri giymesi gibi davranışları ne kadar yadırgansa ve feminist olduğunun işaretleri olarak yorumlansa da Sand kendini feminist olarak tanımlamadı. Dönemin entelektüel çevresinin önemli isimlerinden Alfred de Musset, Prosper Mérimée ve özellikle Frédéric Chopin ile yaşadığı aşklarla da adından söz ettirdi. Çocukluğunun kırsalda geçen yıllarından izler taşıyan romanlarıyla adını duyuran Sand'in, iki bin kişiye gönderdiği mektuplardan derlenen yirmi altı cilt halinde yayımlanmış bir mektup koleksiyonu ve meşhur tariflerini açıkladığı bir de yemek kitabı vardır.

NESLİŞAH LEMAN BAŞARAN LOTZ, 1978'de İstanbul'da doğdu. Felsefe ve tarih eğitimi aldı. Çağdaş Tarih ve Siyaset Bilimi alanlarındaki doktorasını eşzamanlı olarak Strasbourg Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde 2014'te tamamladı. 2015 yılından beri Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi. 2004 yılından beri Fransızca ve İngilizceden dilimize çeviri yapıyor. Yayımlanan çeviri kitapları arasında *New York: Bir Kent Tarihi; Laiklik, Demokrasi, Kürt Sorunu ve İslam; SSCB Çözülüşe Gिरerken / Anayasa Program Tüzük* bulunmaktadır.

İçindekiler

Lavinia	11
Markiz.....	55

LAVINIA

ESKİ BİR HİKÂYE

Mektup

“Lionel, mademki evleniyorsunuz, mektuplarımızı ve resimlerimizi birbirimize geri vermemiz daha doğru olmaz mı? Hazır tesadüf bizi birbirimize yakın yerlere getirmişken bunu kolaylıkla yapabiliriz; on yıl boyunca birbirimizden çok uzak yerlerde yaşıyorduk, halbuki bugün aramızda birkaç kilometre var. Bana bazen Saint-Sauveur'e uğradığınızı söylediler; ben ise sekiz günlüğüne buradayım. Dolayısıyla, sizden istediğim paketle birlikte bu hafta buraya uğrayacağınızı umuyorum. Çağlayanın biraz ilerisinde, Estabanette adlı evde kalıyorum. Buraya belirlediğiniz bir kişiyi istediklerimle beraber gönderirseniz, iade etmek için yanımda taşıdığım benzer bir paketi size geri getirebilir.”

Cevap

“Hanımefendi,

Benden talep ettiğiniz paket, mühürlenmiş ve üzerine adresiniz yazılmış bir şekilde yanımda duruyor. Bu paketi, ne zaman ve nerede olursa olsun, istediğiniz an geri alabileceğiniz şekilde yanımda taşıdığımdan şüphe etmemeniz beni minnettar kıldı.

Ancak hanımefendi, mademki bu paketi sizin ellerinize teslim etmek üzere üçüncü bir kişiye emanet etmem gerekecek, onu Saint-Sauveur'e kadar benim bizzat getirmem gerekir mi? Mademki, bana sizi görme mutluluğunu bahşetmeyi düşünmüyorsunuz, oturduğunuz yere gelerek, sizin bu kadar yakınınızda bulunmanın vereceği heyecana maruz kalmasam her şey daha kolay olmaz mı? Paketi Bagnères'den Saint-Sauveur'e götürmesi için bir ulağa teslim etmem daha iyi olmaz mı? Bu konu hakkında talimatlarınızı bekliyorum. Talimatlarınız ne yönde olursa olsun hanımefendi, onlara koşulsuz şartsız uyacağım."

Mektup

"Lionel, mektuplarımın şu anda tesadüfen yanınızda bulunduğunu, sizi Bagnères'de görmüş ve bu konuda sizinle konuşmuş olan kuzenim Henry'den öğrendim. Tüm çenesi düşükler gibi bir miktar yalancı olmakla birlikte, Henry'nin beni kandırmadığından eminim. Sizden paketi kişisel olarak Saint-Sauveur'e getirmenizi rica ettim çünkü bu tür mesajların haydutların cirit attığı ve ellerine geçen her şeyi yağmaladıkları dağlarda dikkatlice taşınması gerekir. Size verilen bir emaneti yiğitçe savunacağınızı bildiğimden, beni yakından ilgilendiren bu paketi siz kendiniz getirirseniz içim çok daha rahat edecektir. Size bir görüşme önermememin sebebi, sizden rica ettiğim bu yolculuğu sizin için daha da sevimsiz kılmaktan endişe duymuş olmamdır. Ancak görüşmememizden üzüntüyle bahsettiğinizi görüyorum ve tüm kalbimle bir küçük teselli olarak sizinle görüşmeyi kabul ettiğimi bildirmek istiyorum. Bu durumda, sizi bekleterek değerli zamanınızı almak istemediğimden, gelip beni bulamamanız olasılığına karşı size buluşma gününü kesin olarak yazıyorum. Lütfen, ayın on beşinde akşam saat dokuzda Saint-Sauveur'de olunuz. Beni evde bekleyiniz ve hizmetçimle haber gönderiniz. Hemen geleceğim. Paketiniz sizi bekliyor olacak... Elveda."

İkinci mektup Sör Lionel'i çok uygunsuz bir zamanda yakaladı. Tam o sırada Luchon'a seyahat hazırlığı yapıyordu ve evlenmeyi planladığı kadın, güzel Miss Ellis kendisinin bu seyahatte ona eşlik etmesini bekliyordu. Çok hoş bir seyahat olacağı benziyordu. Kaplıcalara yapılan eğlence gezileri neredeyse her zaman başarılı olurdu çünkü o kadar sık olurlar ki önceden hazırlık yapacak zaman olmaz; çünkü her şey çok ani, canlı ve beklenmedik olur; çünkü her an yeni tanıdıkların geliştiği eğlencenin en ince detaylarına dahi bir doğaçlama havası katar.

Kısacası Sör Lionel Pirene Kaplıcaları'nda eğleniyordu, iyi bir İngiliz'in eğlenmesinin yakışık alacağı kadar. Dahası, Miss Ellis'in toplumdaki önemli yerine ve yüksek miktardaki drahomasına da yeterince âşıktı. Ayrıca bu derece önemli bir geçit töreni sırasında (Miss Ellis, Tarbes'ten çok güzel, gri harelî, cins bir at getirtmişti ve bununla kafilenin en önünde göz doldurmayı planlıyordu) ortadan kaybolması, evlilik planlarını tehlikeye atabilirdi. Öte yandan, Sör Lionel zor bir durumdaydı; o tam anlamıyla sözünün eri bir adamdı. Bu vicdani durumdan bahsetmek için arkadaşı Sör Henry'yi çağırttı.

Ancak, bir keyif adamı olan Henry'yi dikkatinin ciddiyetle kendisine vermeye zorlamak kolay değildi; Lionel de onu azarlamakla işe başladı.

"Ne kadar da aklı havada ve gevezesiniz!" diye bağırdı girer girmez. "Kuzenimize mektuplarının bende olduğunu hemen söyleyivermişsiniz! Tehlikeli bir sözünüzde tutmayı bir türlü öğrenemediniz. Suyu arttıkça yayılan bir dere gibisiniz; şu nehir ve su perisi heykellerini süsleyen su akıntıları gibisiniz; su üzerlerinden durmadan akıp geçiyor..."

"Ne güzel!" diye bağırdı genç adam. "Sizi öfkeli görmeye bayılıyorum. Sizi şair yapıyor. Böyle zamanlarda siz kendiniz bir metaforlar nehri, bir belagat seli, bir kinaye havuzu haline geliyorsunuz..."

“Ah! Gülün siz!” diye sinirle bağırdı Lionel. “Artık Luchon’a gidemiyoruz.”

“Gidemiyor muyuz? Kim demiş?”

“Siz ve ben artık gidemiyoruz; ben diyorum.”

“İsterseniz kendiniz için konuşun; bense, sizin tabii ki hizmetkârınızım.”

“Ben gidemiyorum, dolayısıyla siz de. Henry, bir hata yaptınız, şimdi bunu düzeltmeniz gerekiyor. Başma büyük bir bela açtınız; vicdanınız bana bunu halletmekte yardımcı olmayı emrediyor. Benimle akşam yemeğini Saint-Sauveur’de yiyeceksiniz.”

“Gelirsem şeytan beni çarpsın!” diye bağırdı Henry. “Dün sabahleyin kendisiyle çokça alay ettiğim Bordeaux’lu genç kıza, dün akşam deliler gibi âşık oldum. Luchon’a gitmek istiyorum çünkü o da gidiyor. Benim Yorkshire atıma binecek ve sizin Akitanyalı¹ Margaret Ellis’inizi kıskançlıktan çatlatacak.”

“Henry,” dedi Lionel büyük bir ciddiyetle, “benim dostum musunuz?”

“Şüphesiz, biliyorsunuz. Böyle bir anda, dostluktan bahsederek beni yumuşatmaya çalışmayınız. Görüyorum ki bu tantanalı girişle beni kandırmayı amaçlıyorsunuz...”

“Henry, lütfen, size söylüyorum; siz benim dostum-sunuz, başıma güzel şeyler geldiğinde siz de mutlu olursunuz ve sanırım, sizin yüzünüzden başıma bir felaket, bir kötülük gelecek olsa kendinizi bağışlamazsınız değil mi?”

“Hayır, şerefim üzerine yemin ederim ki hayır! Ama ne oldu ki?”

“Olan şu ki Henry, belki de sizin yüzünüzden evlenemeyeceğim.”

“Daha neler! Saçmalık! Kuzenime mektuplarının sizde olduğundan bahsettiğim ve o da bunları geri istediği için mi? On yıldır birbirinizi unuttuktan sonra, şim-

1. Fransa’nın güneybatısında bir bölge. (Ç.N.)

di Leydi Lavinia sizin üzerinizde nasıl bir etki yapabilir ki? Daha neler Lionel! Fazla vicdan yapıyorsunuz. Durum o kadar da kötü olamaz! En azından çözümsüz değil, bana inanın...”

Henry bir yandan bunları söylerken, diğer yandan da aynaya bakarak gevşek hareketlerle kravatını düzeltiyordu; bu iki hareketi de pantomim sanatından anlayanlar tarafından kolayca yorumlanabilirdi.

Kendisinden daha fazla kendini beğenmiş bu adamın ağzından dökülen bu alçakgönüllülük dersi Sör Lionel’i sinirlendirdi.

“Leydi Lavinia hakkında herhangi bir hayale kapılmam mümkün değil,” diye yanıt verdi bozulduğunu belli etmemeye çalışarak. “Asla sakat bir gösterişçilik tutkusunu beni bir kadının ününü lekeleyecek şeyler yapmaya kadar götüremez, kendisine hiçbir zaman âşık olmamış olsam da.”

“Ben de sizinle aynı durumdayım,” diye devam etti Sör Henry şaşkın bir edayla. “Ben de ona hiç âşık olmadım ve ona benden daha iyi muamele etti diye kimseyi kıskanmadım. Zaten, şerefli kuzenim Lavinia’nın iffeti konusunda söyleyecek bir sözüm olamaz; ona karşı hiçbir kastım olmadı...”

“Ona gerçekten bu şerefi bahşettiniz mi Henry? Size gerçekten minnettar olmalı!”

“Ama Lionel! Neden bahsediyordunuz? Bana ne demeye çalışıyorsunuz? Dün ilk aşklarınızın hatırasına hiç de böyle bağlı gözükmüyordunuz? Işıklar saçan Ellis’in karşısında tam anlamıyla yerlere kapanmıştınız. Bugün ise ne hale geldiniz böyle? Geçmiş karşısında aklınız başınızdan gitmiş gibi, Luchon’a gitmek yerine Saint-Sauveur’e gitmekten bahsediyorsunuz! Söyleyin bana, sizin sevdiğiniz kim? Kiminle evlenmeyi planlıyorsunuz?”

“Tanrı ve siz izin verirseniz Margaret’le evleneceğim?”

Aykırı, bohem, cesur, bağımsız, sosyalist ve idealist. Âşıkları; Mérimée, Musset, Chopin... Hayranları; Flaubert, Proust, Balzac... 19. yüzyıl Fransa'sının en ünlü kadın yazarı George Sand aynı zamanda büyük kitlelere hitap eden ilk kadın yazar.

Lavinia ve **Markiz** de yine kural tanımazlığıyla, yaşadığı çağın geleneklerine karşı çıkarak kadın karakterleri hikâyesinin anlatıcısı yapan Sand'ın bu derlemedeki iki novellasının adları. Çok iyi tanıdığı Fransız toplumunu, kadınlara biçilen kısıtlayıcı rolleri, karşılaştıkları adaletsizlikleri alabildiğine yeren Sand bu kez eli daha da yükseltiyor; novellanın birinde karakterine o zamanlar fazlasıyla cüretkâr sayılan üçüncü bir seçenek sunuyor, diğerinde ise bir erkeği arzu nesnesine dönüştürüyor.

#kısaklasikler #fransızklasikleri #bağımsızlık #cesaret #feminizm #idealizm

İllüstratör: Hakan Karataş

 can

8,5 TL

ISBN 978-975-07-5172-1

9 789750 751721

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

öykü